

Warszawa, dn. 04.02.2020 r.

Kom. Zd
Kom. Rolnicze

Sz. P.
prof. Tomasz Grodzki
Kancelaria Senatu
Sekretariat Marszałka Senatu
ul. Wiejska 6/8,
00-902 Warszawa

**Stanowisko „HERAPOL-LUBLIN” S.A.
dotyczące projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją
prozdrowotnych wyborów konsumentów
(trzecia wersja projektu z dnia 28/01/2020)**

Szanowny Panie Marszałku,

W odniesieniu do publikacji na stronach rządowych wersji ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów z dnia 28.01.2020 r., której treść znacząco odbiega od pierwotnie przedstawionych założeń pragniemy przedstawić stanowisko „HERAPOL-LUBLIN” S.A. (producent syropów spożywczych) i wyrazić sprzeciw wobec przyjęcia ustawy w obecnej formie, która jawnie dyskryminuje segment syropów spożywczych.

W naszej ocenie, ujęcie w projektowanych przepisach art. 12b w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2365) syropów będących środkami spożywczymi i zawierającymi substancje wskazane w projektowanym art. 12a ust. 1 pkt 1) opłatą za wprowadzenie na rynek krajowy, nie wpłynie na wybór konsumentów w zakresie napojów, a dotknie zupełnie inne grupy produktowe z udziałem cukru w składzie, i w których zastosowanie mają syropy, wybiórczo dyskryminując ten środek a faworyzując inne.

Powyższe działanie doprowadzi również do szeregu nietransparentnych działań przeklasyfikowania produktów i ich nazw celem uniknięcia wymienionej opłaty oraz istotnego ograniczenia, jak również znaczącego spadku segmentu syropów.

W pierwszej kolejności wskazujemy, że przedmiotowa regulacja nie uwzględnia sytuacji społeczno-gospodarczej i na niespotykaną dotychczas skalę uderza w przedsiębiorców wytwarzających i wprowadzających do obrotu znane od pokoleń syropy owocowe, które są produktem tradycyjnym i obecnym na polskim rynku od ponad 70-ciu lat.

Produkty te są traktowane głównie jako substytut domowych przetworów owocowych z malin, wiśni, aronii czy truskawek i zawierają witaminy, które – zwłaszcza w okresach zimowych – są niezbędne do funkcjonowania organizmu ludzkiego. W aspekcie technologicznym cukier odgrywa tu rolę nośnika – ekstraktora elementów owocowych czy roślinnych – oraz rolę naturalnego utrwalacza – konserwantu – w opozycji do stosowanych przez branżę napojową chemicznych konserwantów lub jako alternatywa pasteryzacji.

Funkcją syropów nie jest dostarczanie węglowodanów, bowiem zawarte w nich cukry są jedynie nośnikiem smaków, ekstraktów czy substancji aktywnych, stosowanych w przemyśle spożywczym

ziołolecznictwie czy medycynie. Stosowane wyciągi cukrowe (syropy) są w wielu przypadkach jedyną metodą do ekstrakcji bioaktywnych substancji z roślin, ziół czy owoców jak prawoślaz, tymianek, róża, imbir czy z pędów sosny. Ich konsumpcja, wprawdzie niosąca ze sobą wysokie, procentowe stężenie cukrów na poziomie 60-65 % przy bardzo niskiej dawce rzędu kilku mililitrów jako polewa, dodatek smakowy do herbat, nie wnosi istotnej porcji węglowodanów do całodziennego bilansu i nie może być traktowana jako negatywne źródło cukrów, dlatego traktowanie ich na równi z napojami jest błędne.

Tym samym syropy owocowe, co wynika z ich specyfiki i konieczności przygotowania po rozcieńczeniu z herbatą lub zmieszaniu z żywnością, nie są spożywane przez konsumentów w tak dużych ilościach jak gotowe do spożycia napoje, co w kontekście zakładanego celu ustawy związanego z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów stanowi o braku podstaw do objęcia tej kategorii towarów projektowaną opłatą. Nadto warto zwrócić uwagę, że docelowym konsumentem syropów spożywczych są osoby w wieku 45+ i starsze, które często korzystają z tych produktów również ze względu na wzbogacony o witaminy i minerały skład.

Rynek syropów spożywczych w Polsce jest skonsolidowany i działają na nim głównie polscy przedsiębiorcy (90% producentów to polski kapitał) z sektora MŚP. Udział sprzedaży syropów w tych przedsiębiorstwach stanowi przynajmniej 40%, a w wielu przypadkach 100% biznesu. Dostawcami surowców do tych zakładów są głównie małe przetwórcze zajmujące się skupem i przetwórstwem owoców w szczególności aronii i malin od lokalnych gospodarstw rolnych.

Technologia wytwarzania syropów wymaga specjalistycznych maszyn, które nie mogą być wykorzystane do innej podobnej produkcji np. soków, które zostały wyłączone z opłaty. Poczynione w ostatnich latach inwestycje u producentów syropów, często sfinansowane kredytem, po wprowadzeniu opłaty staną się nierentowne bez możliwości użycia ich w produkcji innych wyrobów. Roczna ilość sprzedawanych na polskim rynku syropów spożywczych to obecnie około 35.471.546 litrów, co przekłada się na wartość rynku wynoszącą około 318.000.000 zł, zatem rynek syropów jest 30 razy mniejszy od rynku napojów.

W tym miejscu wskazujemy, że w przypadku syropów spożywczych, z uwagi na zastosowanie cukru jako konserwantu, zastosowanie będzie miała maksymalna stawka opłaty przewidziana w projektowanej ustawie. Mając na uwadze powyższe uwarunkowania rynkowe wskazujemy, że roczna opłata od syropów owocowych wyniesie tylko 42,5 mln złotych. Ta niewielka kwota (w skali przychodów planowanych z tytułu wprowadzenia Ustawy) zniszczy tradycyjną polską kategorię produktów doprowadzi takie firmy, jak mający ponad 70-letnią tradycję „HERBAPOL-LUBLIN” S.A. na skraj upadłości.

Wprowadzenie opłaty spowoduje wzrost kosztów produkcji o około 50%. Tym samym nieproporcjonalnie wysoka w stosunku do specyfiki polskiego rynku opłata spowoduje konieczność podwyższenia ceny produktu, co z kolei spowoduje znaczny spadek sprzedaży, a w konsekwencji spadek wpływów z podatku vat i dochodowego do budżetu państwa oraz drastyczne pogorszenie warunków funkcjonowania przedsiębiorstw, szczególnie przedsiębiorstw małych i średnich działających w segmencie syropów spożywczych.

Dodatkowo opisana powyżej sytuacji wpłynie negatywnie na podmioty, w tym w szczególności gospodarstwa rolne zajmujące się produkcją i przetwórstwem owoców miękkich. Presja cenowa ze strony sieci handlowych i dystrybutorów spowoduje naciski na obniżenie cen owoców i zwiększy import soków i koncentratów owocowych stosowanych w przetwórstwie syropów z południa Europy.

Dodatkowo podkreślenia wymaga, że krótkie *vacatio legis* nie pozwala przedsiębiorcom na dostosowanie się do wymogów projektu ustawy w obecnej postaci. Niemożliwe jest podniesienie ceny swoich wyrobów lub zmiana ich składu do 1 kwietnia 2020 r., co realnie wpłynie na rentowność prowadzonych przedsiębiorstw. Ustawa w projektowanym kształcie zmusi podmioty wprowadzające na rynek syropy spożywcze do ograniczenia rozwoju swoich przedsiębiorstw, redukcji zatrudnienia, a w skrajnych przypadkach likwidacji produkcji i postawienia w stan upadłości.

W tym miejscu pragniemy zwrócić uwagę, na:

1. Błędne rozumienie istoty stosowania cukru / syropu cukrowego w syropach.

Przeważającym składnikiem syropów jest cukier – sacharoza bądź syropy glukozowo-fruktozowe. Cukier nie stanowi jednak istoty produktu, a jest jedynie technologicznie koniecznym nośnikiem głównej funkcji: smaku, zapachu, ekstraktów, witamin, polifenoli, antocyjanów. Dla przykładu: w perfumach alkohol etylowy, pomimo wysokiego stężenia rzędu 50-70 %, nie stanowi o funkcji i przeznaczeniu produktu, a jest jedynie nośnikiem aromatów czy esencji zapachowych. Z tego logicznego względu zawarty w nich etanol nie jest objęty podatkiem akcyzowym. Syrop cukrowy w stężeniu powyżej 60%, dzięki obniżeniu aktywności wodnej i zwiększeniu ciśnienia osmotycznego, ma działanie konserwujące żywność na długi czas. Była to jedna z pierwszych, najstarszych metod utrwalania żywności zanim, pojawiły się odkryte przez postęp cywilizacji chemiczne konserwanty czy opracowane procesy UHT czy pasteryzacji przepływowej.

2. Stygmatyzacja syropów w rozumieniu jedyne przeznaczenia do domowego przygotowania napojów przez rozcieńczenie wodą.

W dorozumieniu legislatora syropy są niczym innym jak koncentratem napoju sporządzanego przez rozcieńczenie go wodą. Oczywiście syropy są stosowane do przygotowania lekkich, niskosłodzonych napojów, ale prawdą jest, że takie wykorzystanie syropów nie jest ani jedyne, ani przeważające. Stanowisko takie pomija fakt innowacyjności produktowej, takiej jak stosowanie surowców organicznych (produkcji ekologicznej) i stosowanie dodatków wzbogacających żywność takich jak witaminy i minerały. W olbrzymiej skali zastosowanie syropów nie ma żadnego związku z napojami. Na rynku istnieją syropy stosowane wyłącznie do segmentów kompletnie niezwiązanych z napojami, a z innymi segmentami jak lody, ciasta, desery, kawa, herbata. Bardzo silną pozycję zajmują syropy typu karmel, wanilia, cynamon z których trudno byłoby przygotować napój z zimną wodą. Te same syropy, np. malinowy, imbirowy stosowane są na masową skalę wielofunkcyjnie: do napojów, ale także jako polewa do ciast, dodatek aromatyczny do herbat, kawy piwa, ciast, deserów. Wszędzie tam ich zastosowanie to kilka mililitrów/porcję. Aby to stwierdzić należy tylko przeanalizować półkę sklepową z dostępnymi masowo syropami cukierniczymi, syropami do kawy czy też syropami klasycznymi, jak malinowy, z rekomendacją ich użycia do produktów dalekich od napojów bezalkoholowych.

3. Wybiórcze, dyskryminujące obciążenie opłatą syropów i nieobjęcie innych, ciekłych środków spożywczych zawierających znaczny czy przeważający udział cukrów.

Na rynku funkcjonuje wiele nazw handlowych i produktów, będących klasyfikacyjnie syropami i niezwiązanymi dotychczas z napojami nie ze względu na bariery technologiczne, ale jedynie z uwagi na strategię sprzedażowe. Środki takie jak polewy, toppingi, sosy owocowe są niczym innym jak syropem. Obciążenie również tych grup, bez dalszego

rozszerzenia np. na lody, desery, byłoby działaniem kompletnie oderwanym od źródłowej intencji aktu. Pozostawienie syropów w grupie objętej opłatą niechybnie faworyzuje wszelkiego rodzaju polewy, sosy owocowe, które również bez przeszkód mogą być rozcieńczane wodą do napojów.

4. Ryzyko powstania pola do nadużyć i interpretacji co wprowadzi olbrzymi chaos administracyjny.

Rozgraniczenie produktów, które winny zostać obciążone opłatą, poprzez definicję „gotowe do spożycia” jednoznacznie i bez wątpliwości określi granicę. Rozszerzenie o kolejną grupę środków jak syropy w argumentacji „*bo mogą i są stosowane do domowego przygotowania napojów* (ale także w innych punktach jak placówki gastronomiczne) zrodzi i pole do nadużyć, i masę pytań: gdzie jest dalsza granica środków, zawierających cukier?

- Czy kompoty/koncentraty kompotów pakowane w puszki, słoiki, zawierające w składzie głównie cukier, ale także dużą ilość owoców i przecierów, stosowane w żywieniu zbiorowym winny być objęte opłatą czy nie?

- Czy płynny syrop substancji słodzącej jak sacharyna czy stewia stosowany w diecie diabetyków do codziennego słodzenia herbaty czy kawy również będzie podlegał opłacie, bowiem w myśl zapisu służy do przyrządzenia napoju słodzonego?

- Czy syrop klonowy stosowany głównie do ciast, zawierający również głównie cukry winien podlegać opłacie?

Rozszerzenie grupy środków o syropy nie wniesie znaczących sum i nie zapobiegnie redukcji dosładzania szerokiej żywności, gdyż ustawa nie wpłynie na domowe dosładzanie cukrem, a wprowadzi olbrzymi chaos interpretacyjny.

5. Uwarunkowania rynku

Istota, zakres i tempo prac legislacyjnych nie uwzględnia następujących okoliczności funkcjonowania rynku spożywczego:

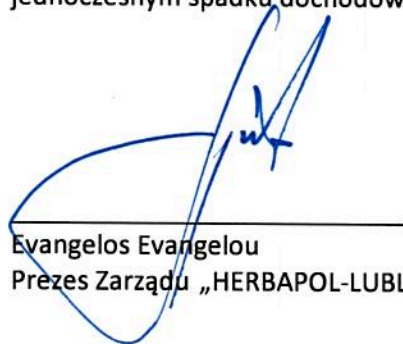
- faktu podpisania przez producentów syropów spożywczych z sieciami handlowymi kontraktów rocznych/dwuletnich definiujących ceny, które w praktyce uniemożliwiają przełożenie opłaty na konsumenta, co jest celem wprowadzenia „opłaty” prozdrowotnej.
- paraliż współpracy z wieloma partnerami handlowymi w przypadku braku przez nich akceptacji przełożenia opłaty na konsumenta.

POSTULATY ZMIAN:

„HERBAPOL-LUBLIN” S.A. uważa, iż pozostawienie zapisu jaki widniał w pierwotnej formie, tj. objęcie opłatą produktów **jedynie** gotowych do spożycia, będzie skuteczne, adekwatne, proporcjonalne do uzyskania zamierzonego efektu oraz wystarczająco precyzyjne do stosowania przepisów. Rozróżnienie napojów gotowych od środków mogących służyć do ich przygotowania skutecznie wyeliminuje możliwe nadużycia.

Tym samym postulujemy o nieobjęwanie syropów spożywczych planowaną w ustawie opłatą.

Podsumowując, objęcie syropów spożywczych obowiązkiem opłaty zniszczy polską tradycję i polskich producentów w zamian za znikome przychody do budżetu Państwa z tytułu opłaty, przy jednoczesnym spadku dochodów z podatków VAT i CIT.

Evangelos Evangelou
Prezes Zarządu „HERBAPOL-LUBLIN” S.A.